

Ömer Seyfettin'in Hikâyelerinde Çocuk ve Eğitim Teması

Hulusi GEÇGEL*

Ersin SARIÇAN**

Özet

Edebî türler içinde çocukların en erken yaşta karşılaştıkları ve en fazla yararlanabilecekleri türlerden biri hikâyedir. Bu nedenle hikâyeler Türkçe derslerinde kullanılan ders materyallerinin başında gelmektedir. Ömer Seyfettin bu türün en tanınmış yazarlarından biri olup, Ömer Seyfettin'in yazdığı hikâyeler çocuklara okuma zevk ve alışkanlığı kazandıracak en uygun eserler arasında yer almaktadır. Onun öyküleri, gerek konu / tema gerekse dil ve üslûp özellikleri bakımından her yaşta okuyucunun beğenisini kazanmıştır. Bu çalışmada Ömer Seyfettin'in eserleri eğitici unsurların tespiti amacıyla çocuk ve eğitim temaları açısından incelenmiştir. Araştırma literatür taramasına dayalı metin inceleme tekniğinin kullanıldığı nitel bir çalışmadır. Yazarın yayımlanmış tüm hikâyelerinden çocuk ve eğitim teması içerenler çalışma örneğine dâhil edilmişlerdir. Yapılan çalışma sonucunda Ömer Seyfettin'in hikâyelerinde okul tasvirlerine sık sık rastlandığı; okul tasvirlerinde dönemin eğitim-öğretim ortamlarıyla ilgili bilgilerin bulunduğu; bu eserlerin çocukların eğitimine katkı sağlayacak dersler ve eğitici unsurlar bakımından zengin olduğu; öykülerinin büyük bir çoğunluğunun, öğretim materyali olarak öğretmenlere yardımcı olacak nitelikte olduğu görülmüş olup, çocuklara olumlu alışkanlık ve tutumlar kazandırmada, bu hikâyelerinden yararlanmanın faydalı olacağı kanaatine varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ömer Seyfettin, çocuk, eğitim, hikâye

---

* Yrd. Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Türkçe Eğitimi Bölümü

** Türkçe Öğretmeni, Keşan Yekta Baydar İlköğretim Okulu

Children And Education Thema In Ömer Seyfettin's Stories

Abstract

Story is a genre that children came across at an early age and get a maximum benefit. For this reason, stories are main course materials in Turkish lessons. Being one of the most well-known writers of this genre, Ömer Seyfettin wrote stories that give children the habit of reading pleasure. His stories are admitted in terms of theme and language-style by the readers of all ages. In this study, the works of Ömer Seyfettin are examined in terms of children and educational themes in order to determine educational elements. This research is a qualitative study used textuery technique based on literature survey. The stories which themes are child and education, of all of his stories, are included in the sample of search. According to this research, school descriptions are encountered and information about education-training atmosphere of this period are found in his stories. It is concluded that this works included educational and experiential elements richly, most of his stories are accepted as subsidiary sources to the teachers for materials of teaching and children get positive habits and attitudes by using to take advantage of Ömer Seyfettin's stories.

Key Words: Ömer Seyfettin, children, education, story

1. Giriş

Olaya dayalı hikâyeciliğimizin en başarılı isimlerinden biri Ömer Seyfettin'dir. Kitaplarının satış rakamları da göstermektedir ki, ölümünün üzerinden yüz yıla yakın bir süre geçmekle birlikte, eserleri bugün de her yaştan okur tarafından beğenilerek okunmaktadır.

Ömer Seyfettin, edebî eserlerinin büyük bir çoğunluğunu hikâye türüyle yazan ve bu türe saygınlık kazandıran bir sanatçımızdır. Yeni Lisan ilkeleri doğrultusunda İstanbul hanımlarının konuştuğu Türkçeyle kaleme aldığı hikâyelerinde, konularını yalnız İstanbul'dan seçmemiş, yurdun değişik yörelerinden hayatı da edebiyata taşımıştır. Çevre betimlemeleri ve ruhsal çözümlemelerden çok, olaya önem verdiği ve sıkça mizah çeşnisi kattığı öyküleri, gerek konu / tema gerekse dil ve üslûp

özellikleri bakımından her yaştan okuyucunun beğenisini kazanmıştır.

Ömer Seyfettin'in hikâyeleri tema yönünden irdelendiğinde, ilköğretim programında yer alan derslerin birçoğuyla ilişkilendirilebilecek ve öğretim materyali olarak kullanılabilir bir özellik göstermektedir. Dönemin siyasal akımlarını ve Balkan Savaşları'nı konu alan hikâyeleri; halk fıkra, masal ve menkıbelerinden yararlanan hikâyeleri; çocukluk anılarının işlendiği hikâyeleri vb. ilköğretim Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersleri etkinliklerinde de kullanılabilir niteliktedir.

Türkçe dersinin öncelikli amaçlarından biri; öğrencilere okuma zevk ve alışkanlığı kazandırmaktır. Öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmeleri ve okuma alışkanlığı kazanmaları özellikle ilköğretim düzeyinde şekillenmektedir. Türkçe dersleriyle, "İlköğretim düzeyinde öğrencilerin okuma becerilerini geliştirerek düşünen, anlayan, eleştiren, tartışan, ön bilgileriyle okudukları arasında ilişkiler kuran ve yeni anlamlara ulaşan okuyucular olmaları" amaçlanmaktadır.

İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda, okuma becerisinin gelişiminin, öğrencinin kişiliğini geliştirmesi ve yaşadığı toplumla sağlıklı ilişkiler kurması açısından da önemli olduğu vurgulanmaktadır. Çocuk kitapları; çocuğun ailesine, yurduna ve milletine karşı bağlılık duygularını güçlendirici özellikte olmalıdır. Türkçe Öğretim Programı'nın Genel Amaçları arasında; "öğrencilerin millî, manevî ve ahlâkî değerlere önem vermeleri ve bu değerlerle ilgili duygu ve düşüncelerini güçlendirmeleri" (madde: 11) hedefi yer almaktadır (MEB, 2006: 4).

Ömer Seyfettin, her yaştan okurun beğenerek okuduğu ve ilk okuma zevkini tattığı yazarların başında gelmektedir. Çocukluk anılarından, tarihsel kahramanlıklardan, toplum sorunlarından vb. seçilerek yazılan bu hikâyeler çocukların ilgilerine, hayat tecrübelerine ve kavrayış güçlerine uygun konular içermektedir. Bu özellikleriyle, Ömer Seyfettin'in hikâyelerinin önemli bir kısmı çocuklara okuma zevk ve alışkanlığı kazandırılmasında en uygun eserler arasında yer almaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çocukların okuduğu kitaplar arasında hikâye ve roman türünden eserler ilk sırada yer almaktadır. Hikâye ve roman çocukların sınırlı hayat tecrübelerini zenginleştirir, gelişmekte olan değer yargılarının daha açıklık kazanmasına yardımcı olur. Okuma alışkanlığı ve zevkinin gelişmesinde dolayısıyla boş zamanların yararlı biçimde değerlendirilmesinde hikâye çocuklar için büyük değer taşır (Oğuzkan, 2001: 99). Bu nedenle çocuklar için hikâye seçimi çok önemlidir. Çocuklar hikâyeye masal çağından sonra, gerçeklere yöneldikleri yaşlarda ilgi duymaya başlarlar. İlköğretimin ilk yıllarında çocuklar yavaş yavaş hikâyeye ilgi duyarlar (Zengin, 2002: 62)

Bu çalışmada en tanınmış hikâyecilerimizden olan Ömer Seyfettin'in hikâyelerindeki eğitici unsurlar ve çocuk ve eğitim teması incelenmiştir. Bu nedenle yazarın yayımlanmış tüm hikâyelerinden çocuk ve eğitim teması içerenler çalışma örneğine dâhil edilmişlerdir.

Bu çalışma ile Ömer Seyfettin'in eserlerindeki eğitici unsurları, çocuk ve eğitim konusundaki görüşlerini saptamak amaçlanmıştır. Çalışma ile şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Ömer Seyfettin'in eserlerinde çocuk ve eğitim teması nasıl işlenmiştir?
2. Ömer Seyfettin'in eserlerindeki eğitici unsurlar nelerdir?

Araştırmanın Yöntemi

Araştırma alt problemlerine yanıt bulabilmek amacıyla literatür taramasına dayalı metin inceleme tekniğinin kullanıldığı nitel bir çalışmadır.

Mehmet Kaplan, her eserin kendi içinde organik bir bütün olduğunu ve güzelliğinin de bu organik bütünlüğe dayandığını belirterek edebiyatın gaye ve mahiyetine en uygun metodun, "metin tahlili" olduğunu vurgulamaktadır. Zira edebî eser, ancak kendi içinde organik bir bütün haline geldiği zaman, güzellik ve

mükemmeliyete ulaşmaktadır:

Metin tahlili metodunun esası, dikkati edebî metinler üzerine yöneltmek ve onu oluşturan unsurları, bu unsurların ana fikirle ve birbirleriyle olan münasebetlerini incelemekten ibarettir (Kaplan, 1986: 7).

3. Bulgular ve Yorumu

Bu bölümde Ömer Seyfettin hikâyelerinde görülen çocuk ve eğitim teması ile ilgili bulgular yer almaktadır.

3.1. Hikâyelerde Görülen Eğitim Ortamları

Yazarın zamanın eğitim sistemi ile ilgili ipuçları veren en önemli eseri Falaka'dır. Bu eserde okulun tek katlı olduğu, geniş bir avluda yer aldığı ve etrafının alçak duvarlarla çevrili olduğu anlatılmaktadır. İçeri girildiğinde ise, karşıda hocanın rahlesi bulunmakta ve duvarda asılı duran bir falaka göze çarpmaktadır. Hikâyeden eğitim ortamına ve sürecine ilişkin, kız ve erkek öğrencilerin birbirinden ayrı eğitim gördüğü, sınıf taksimi olmadığı, öğrencilerin elifbayı ve rakamları hep bir ağızdan okudukları, tek ağızdan ve ahenksiz okuyamadıkları anlaşılmaktadır. Eserde kaymakamın gelmesinden sonra falakanın kaldırılması ve o günden sonra dayanın yasak olması vurgulanmıştır.

Ömer Seyfettin'in, "Ben Gönen'de doğdum." cümlesiyle başlayan Ant hikâyesinde, üstü kapalı bir avlusu, küçük ve ağaçsız bir bahçesi olan bir okul betimlenmiştir. Okulda erkek ve kız çocukları birlikte eğitim görmekte, beraber okuyup beraber oynamaktadırlar. Yaşlı bir kadınla oğlunun öğretmenlik yaptığı bu okulda yalnız bir tür ceza vardır: Dayak. "Büyük suçlular, hatta kızlar bile falakaya yatarlar." Küçük Hoca'nın ağır tokadı vardır. Büyük Hoca'nın ise, uzun sopası ile hata yapan öğrencilere yerinden kalkmadan vurduğu veya kulak çekme cezasına da yer yer başvurduğu görülür. Hafta sonu tatilinin cuma günü olduğu, bu günü öğrencilerin oynayarak geçirdikleri anlatılır.

Sanatçı, Falaka ve Ant hikâyelerinde dönemin en önemli sorunlarından biri olan eğitimde ceza konusuna değinmiş, dayak ve azarlamaya dayalı cezanın eğitim ortamında yer bulmaması gerektiğine vurgu yapmıştır.

Kurbağa Duası adlı eserin kahramanı, bir kasabadaki idadi muallimidir. Okul kadrosunda müdür, muavin, idare memurları ve muallimlerden oluşan yirmi civarında görevli bulunmaktadır. Okulda yabancı uyruklu öğretmenlerin de görev yaptığı metinden anlaşılmaktadır. Meclis günleri adı verilen öğretmenler toplantısına müfettişler de katılmaktadır. Eserde riyaziye (matematik), edebiyat, Fransızca, ulûm-ı diniye (din bilgisi) hocalarının adları geçmektedir. Her ırktan ve her cinsten, lisanlarından başka hiçbir şeyi Türkleşmemiş bir sürü yatılı talebenin bu okulda eğitim gördüğü metinden anlaşılmaktadır.

Bu eserde, programları ve amaçları birbirinden çok farklı okullardan yetişen insanların eğitim camiası içinde yer alarak aynı okulda görev yapmaları, yazar tarafından eleştirilmiştir..

Bir Bölü İki (½) adlı hikâyenin de kahramanı İstanbul'a bir günlük mesafedeki bir kasabaya felsefe öğretmeni olarak atanmıştır. Vapurda coğrafya hocasıyla karşılaşır ve okula beraber giderler. Okul görünüşü olarak çok haraptır. Sermubasırın (eskiden okulda düzeni sağlamakta görevli olan öğretmen) odasına giderler. Bu eserden okulda muallim meclislerinin yapıldığı, okula gelmeyen hocalardan doktor raporu istendiği anlaşılmaktadır. Müdür odasında devlet büyüklerinin resimleri asılmıştır, masada hikmet aletleri ve küre-i mücessemeler (yer yuvarlağı) bulunmaktadır.

Gurultu adlı eserin kahramanı da bir mümeyyizdir. İmtihan zamanı öğrencilerin tek tek içeri alınıp sınav yapıldığı, hocaların bu sırada sigara, kahve ve limonata içtikleri anlatılmaktadır. Olay bir Fransızca sınavı esnasında geçer. İkmale kalma da vardır. Bu sınavlarda siyah tahta ve tebeşir kullanılır.

Bunlar, Ömer Seyfettin'in dönemin eğitim ortamlarına ilişkin gözleme dayalı olarak yazdığı hikâyelerdir. Okul, öğrenci ve öğretmen ekseninde eğitim kurumlarındaki eksikler ve hatalar edebiyat sanatının sınırları içinde eleştirilmiştir.

3.2. Çocuklara Kazandırılacak Olumlu Alışkanlık ve Tutumlar

Kaşağı adlı hikâyesinde yazar iftiranın kötülüğünü anlatmaktadır. Kardeşine iftira atan çocuk, kardeşine konulan ev hapsinden sonra kardeşinin hastalanması üzerine yalanını itiraf etmek istemiş; fakat bunu gerçekleştiremeden kardeşi vefat etmiştir. Söylediği yalandan ve attığı iftiradan pişman olmuş bir çocuğun vicdan azabı anlatılır. Böylece yalan ve iftira kötülenererek bu yanlış davranışlardan çocukların uzak durması sağlanmaya çalışılır.

Perili Köşk adlı hikâyede Hacı Niyazi adında bir kişinin evini 3 yıllığına peşin kiraya vermesi, daha sonra geceleri kiracılarını korkutup kaçmalarını sağlayarak aldığı peşinatın üstüne yatması anlatılmaktadır. Fakat eve son giren Sermet Bey bu durumu fark etmiş ve ev sahibini gece kendilerini beyaz çarşafı korkutmaya çalışırken yakalamıştır. Ev sahibinden evinde altı yıl bedava kalmak için senet almıştır. Böylece yapılan kötülüğün kâr kalmayacağı, çevrilen dümenlerin eninde sonunda ortaya çıkacağı ve bunu yapan kişinin cezasını bulacağı anlatılmaktadır.

Üç Nasihat adlı hikâyede büyük sözü dinlemenin, nasihatlere uymanın faydaları anlatılmaktadır. Efendisinin nasihatlerine uyan Durmuş sonunda zengin ve mutlu olmuştur. Dinlediği üç nasihat sayesinde malını, canını ve evinin mutluluğunu korumuştur.

Diyet adlı hikâyesinde yazar; başkalarına minnet etmeyen, kimseye boyun eğmeyen, ekmeğini taştan çıkaran, alının teriyle kazanan, çok çalışan, az kazanca kanaat eden Koca Ali karakteri ile bu olumlu özelliklere vurgu yapmıştır. Bu olumlu karakter karşısında cimri, huysuz bir kişiliği ile Hacı Kasap bulunmaktadır. Bu karakterle de yapılan iyilikleri başa kakmanın kötülüğü anlatılmıştır. Hikâyenin sonunda kimseye eyvallah etmeyen Koca Ali yapılan iyiliğin başına kakılmasından bıkip diyeti ödenen kolunu kesmiştir.

Pembe İncili Kaftan hikâyesinde ise, Muhsin Çelebi adlı kişinin özelliklerinden yola çıkılarak olumlu davranışlar vurgulanmıştır. Bu kişinin Tebriz'e İsmail Şah'a elçi olarak gönderilmesi kararlaştırılır. Muhsin Çelebi'nin özellikleri ile çocuklara olumlu değerler kazandırmak istenmektedir. Muhsin Çelebi vaktini okumakla geçiren, büyüklere ülfet etmeyen, ikbal

istemeyen, çok cesur, doğrudan ayrılmayan, fukaraya bakan, kula kul olmayan, ilim sahibi, şair, etek öpmeyen, devletini seven, gözü parada pulda olmayan biri olarak tanıtılır. Bu kişi devletine hizmet etmekten çekinmez ve devleti için tüm harcamaları kendi yaparak hizmette bulunur, servetinin büyük bir kısmını devlete hizmet yolunda harcar. Yaptığı bu fedakârlığa dair gevezelik yaparak kendini övmez.

İlk Cinayet adlı hikâyesinde ise yazar, dört yaşındaki bir çocuğun vapurda bir martı yavrusunu bilinçsizce sıkarak öldürmesini anlatır. Küçük çocuk, bu olaydan yıllar sonra bile bunun acısını duyar. Böylece hayvanlara kötü davranılmaması gerektiği, aksi davranışın yıllar sonra bile insana acı verdiği mesajı vurgulanır..

Bir Çocuk Aleko adlı hikâyede, savaş yıllarında köyüne döndüğünde kimseyi bulamayan Ali'nin macerası anlatılmaktadır. Ali kimseyi bulamayınca kimliğini gizleyerek Rumların yanına sığınmak zorunda kalmıştır. Rumların onu casus olarak kullanmak istemesi üzerine Ali aldığı mektubu Türk paşasına vermiş, diğer taraftan bilgi toplamak için göreve gönüllü olmuş, İngiliz kumandanın Türk karargâhını havaya uçurması için verdiği bombayı canını hiçe sayarak İngiliz karargâhında patlatmıştır. Milleti için büyük bir şey yapmak, fedakârlık yapmak isteğindeki Ali'den yola çıkılarak vatan-millet sevgisi ve fedakârlık duyguları işlenmiştir.

Yalnız Efe adlı hikâyesinde yazar; zalimlerin öldürdüğü babasının öcünü almak isteyen bir kız kahramandan yola çıkarak zalimlerle mücadele, yoksulun yanında olma, haksızlığa uğrayanlara yardım gibi olumlu özellikleri vurgulamıştır.

Primo Türk Çocuğu adlı hikâyede ise, Birinci Dünya Savaşı öncesinde Türklükten nefret eden ve bir İtalyan kadınla evlenen Türk Mühendis Kenan'ın iç çatışması anlatılır. Kenan, Avrupalılara göre medeniyetsizliğe, yani Türk olmaya karşıdır. Tahsilini Paris'te yapar ve yurda dönünce bir İtalyan kızla evlenir. Kenan, çocuğuna İtalyan adetlerine de uygun olarak Primo (İlk) adını verir. Primo isimli bu çocuk on yaşlarına geldiğinde, Avrupalıların Türk topraklarını kendi aralarında taksim etmeleri ve İtalyanların Trablusgarp'ı almaya kalkışmaları nedeniyle Kenan'ın Türklük ve vatanseverlik duygularının kabarmasına ve bir Türk olduğunun farkına vararak

bundan gurur duymasına neden olur. Eşinden ayrılan Kenan, oğluna Oğuz adını verir.

Yazarın Cesaret adlı hikâyesinde ise görünüşte çok cesur olan, heybeti ile görenleri etkileyen bir kişinin at sineğinden korkması anlatılmaktadır. Böylece görünüşün önemli olmadığı, dış görünüşe aldanmamak gerektiği, insanları dış görünüşe göre değerlendirmenin yanlış olduğu vurgulanmıştır.

“İlk Namaz” hikâyesine göre Ömer Seyfettin, dini ve millî değerleri önemseyen bir ailenin yanında yetişmiştir. Ona bu duyguları babasından çok, okumuş bir aileden gelen annesi Fatma Hanım telkin etmiştir. Fatma Hanım, beş vakit namaz kılan, Kuran-ı Kerim’i okuyan ve dinine bağlı yaşayan, daha da önemlisi bu duyguları oğlu Ömer’e de aşılacak isteyen bir annedir. Fatma Hanım bütün bunları oğluna örnek olarak, şefkatli ve tatlı bir dil kullanarak aktarmaya çalışmıştır. Annesinin bu sevecen yaklaşımı ve tatlı dili onun hafızasına adeta kazınmış ve yıllar sonra bütün ayrıntılarıyla gözlerinin önünde canlanarak hikâyelerine konu olmuştur. Fatma Hanım, hikâye edebiyatımızda çocuğuna din ve millet duygularını telkinde başarılı olmuş güzel bir anne örneğidir (Duymaz, 2006: 175).

4. Sonuçlar ve Öneriler

Bu bölümde bir önceki bölümde açıklanan bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler yer almaktadır.

4.1. Sonuçlar

Ömer Seyfettin’in hikâyelerindeki çocuk ve eğitim temasına ilişkin bulgulardan hareketle şu sonuçlara ulaşılmıştır:

4.1.1. Eğitim Öğretim Ortamlarıyla İlgili Sonuçlar

1. Ömer Seyfettin’in hikâyelerinde okul tasvirlerine sık sık rastlanır. Bu okul tasvirlerinde dönemin eğitim-öğretim ortamlarıyla ilgili bilgiler bulunmaktadır.

2. O zamanki ilk mektepler genelde donanımsız yapılardır.

3. Okullarda yetkin öğretmenler bulunmaz.

4. Okulda en çok başvurulan ceza yöntemi dayaktır. Tokat, kulak çekme küçük suçlarda başvurulan bir ceza iken, falaka ağır cezalarda kullanılır.

5. Bu mekteplerde Arap alfabesine dayalı ezberci bir eğitim yapılmaktadır.

6. İdadilerde ise durum biraz daha farklıdır. Okulun personel sayısı daha yeterlidir. Branşlaşma mevcuttur. Okullarda coğrafya, edebiyat, matematik, felsefe, yabancı dil öğretmenleri ve dersleri bulunmaktadır.

8. Okullarda yabancı uyruklu öğretmenler de görev yapmaktadırlar.

9. İdadilerde imparatorluğun her tebaasından öğrenciler bir arada eğitim görmektedir.

10. Yatılı okullar vardır.

11. Sözlü sınavlar yapılmakta, ikmale kalma sistemi uygulanmaktadır.

12. İlk mekteplerin ve idadilerin binaları yetersizdir.

4.1.2. Çocuklara Kazandırılacak Olumlu Alışkanlık ve Tutumlar Açısından Sonuçlar

1. Ömer Seyfettin'in hikâyelerinde çocuklara kazandırılmaya çalışılan olumlu davranışlar arasında en önemli yeri milli değerler almaktadır. Vatan ve millet sevgisi, vatan ve millet için fedakârlık, Türklük bilinci bu değerlerin en çok vurgulananlarıdır.

2. Dürüstlük, yalan söylememe, iftira atmama, yapılan iyilikleri başa kakmama, hayvanlara zarar vermeme, büyük sözü dinleme (nasihatlere uyma) gibi ahlakî değerler de, hikâyelerde üzerinde durulan, çocuklara kazandırılmaya çalışılan değerler arasındadır.

3. Okuyucuya kazandırılmak istenen olumlu değerler hikâye kahramanlarının kişilikleri içinde verilmiştir. Bu amaçla kahramanların fizikî portrelerinden çok ruhsal portrelerine yer verilmiştir.

4. Olumlu davranışlara sahip kahramanlar hikâyelerde övülüp yüceltilmiş ve hikâye sonunda mutluluğa erdirilmiş; kötü özellikteki kahramanlar ise, hikâye sonunda cezalandırılmışlardır.

Böylece kötülüğün her zaman cezasını bulacağı, iyiliğin mutluluk getireceği vurgulanmıştır.

5. Hikâyelerde toplumun içinden kahramanlar ve sosyal hayattan olaylar ağırlıktadır. Böylece çocuklara, yakın çevreden yola çıkılarak verilmek istenen değerler kazandırılmaya çalışılmıştır.

4.2. Öneriler

Araştırma sonuçlarından yola çıkılarak çocuk edebiyatı yazarları, öğretmenler, veliler ve bu alana yönelik çalışan araştırmacılar için geliştirilen öneriler şunlardır:

1. Yazarın eserleri millî ve manevî değerleri kahramanların kişilik özellikleri içinde vermektedir. Böylece olumlu tutumları öğrencilerin içselleştirmesini sağlamada faydalı olacaktır.

2. Ömer Seyfettin'in Osmanlı Devleti ve Kurtuluş Savaşı yıllarına ait sosyal ve siyasal olaylarla ilgili hikâyeler de yazmıştır. Bu özellikleriyle, sadece Türkçe dersinde değil, Sosyal Bilgiler, Vatandaşlık ve İnsan Hakları, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde de eğitim-öğretim materyali olarak kullanılabilir. Sosyal Bilgiler dersinin işlenmesinde, öğrencinin kendisini, tarihini, geleneklerini, üstün ahlâk ve karakterini bulduğu Ömer Seyfettin hikâyelerinden özellikle yararlanma yoluna gidilmelidir.

3. Hikâyeler kısa ve oyunlaştırmaya uygun olmaları bakımından, drama çalışmalarında da kullanılmaya uygundur.

4. Hikâyeler anlama-anlatım çalışmaları için uygundur. Bu nedenle Ömer Seyfettin hikâyelerine Türkçe ders kitaplarında daha geniş yer verilmelidir.

5. İlköğretim Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nın genel amaçları arasında; "öğrencilerin doğru dinî bilgiler ile batıl inanç ve hurafeleri" ayırt edebilmeleri yer almaktadır. Bu dersin etkinliklerinde de, öğretim hedeflerine uygun öyküler birer öğretim materyali olarak sınıfa getirilebilir. Ömer Seyfettin'in halkın yanlış inançlarını yerdiği Perili Köşk, Sanduka, Keramet, Kurbağa

Duası, Yalnız Efe gibi hikâyeleri bu konuda yardımcı olabilecek materyallerdir.

Kaynaklar

Duymaz, R. (2006). *Çocukluk Cenneti Gönen Hikâyeleri*. İstanbul: Can Yayınları.

Kaplan, M. (1986). *Hikâye Tahlilleri*. (3. Baskı), İstanbul: Dergâh Yayınları.

MEB (2006): *İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.

Oğuzkan, A. F. (2001). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Polat, N. H. (2011). *Bütün Hikâyeleri / Ömer Seyfettin*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Zengin, A. Y., Zengin, N. (2002). *Çocuk Edebiyatı*. (2. Baskı), Ankara: Bizim Büro Basımevi.